

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.09.1975, sp. zn. 1 Cz 79/75, ECLI:CZ:NS:1975:1.CZ.79.1975.1

Číslo: 29/1977

Právní věta: Za škodu způsobenú občanovi nedodáním objednaného tovaru v dohodnutej lehote a na dohodnuté miesto zodpovedá obchodná organizácia, aj keď podľa dohody o predaji veci mal občan tovar prevziať u inej organizácie (dodávateľa).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.09.1975

Spisová značka: 1 Cz 79/75

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Odpovědnost za škodu, Služby

Předpisy: 40/1964 Sb. § 239

§ 240

§ 421

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1977 sb. rozh.

Za škodu spôsobenú občanovi nedodáním objednaného tovaru v dohodnutej lehote a na dohodnuté miesto zodpovedá obchodná organizácia, aj keď podľa dohody o predaji veci mal občan tovar prevziať u inej organizácie (dodávateľa).

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 30. 9. 1975, [1 Cz 79/75](#))

Žalobcovia navrhli, aby žalované socialistické organizácie boli zaviazané zaplatiť im 905 Kčs s prísl. a uvádzali, že so žalovaným ľudovým spotrebným družstvom uzavreli zmluvu, podľa ktorej mali prevziať u žalovaného výrobného podniku stavebný materiál (tvárnice) v hodnote 4000 Kčs. V určenom termíne si zariadili odvoz, tvárnice však hotové neboli; preto sa domáhali u vedúceho predajne žalovaného družstva zaplataenia prepravného. O náhradnom termíne boli žalobcovia upovedomení telegramom tohto znenia: „Oznamujeme vám, že dňa 18. 6. 1974 máte si prevziať tvárnice v S. v S. T.“. Žalobcovia objednali u JRD v S. T. prepravu materiálu, za ktorú zaplatili 905 Kčs, preprava sa však neuskutočnila, lebo materiál nebol pripravený. Podľa informácie vedúceho predajne stavebnín žalovaného družstva telegram bol poslaný na požiadanie žalovaného výrobného

podniku.

Okresný súd v Trenčíne rozsudkom žalobu proti žalovanému ľudovému spotrebnému družstvu zamietol a žalovaný výrobný podnik zaviazal zaplatiť žalobcom 905 Kčs. Rozsudok odôvodnil tým, že žalované spotrebné družstvo nezodpovedá za škodu, lebo jeho predajňa vyzvala žalobcov, aby sa dostavili pre materiál, len na požiadanie žalovaného výrobného podniku. Bol toho názoru, že za škodu podľa ustanovenia § 421 O. z. zodpovedá tento výrobný podnik, lebo pozval žalobcov na prevzatie materiálu; keď materiál nebol pripravený, musí žalobcom zaplatiť trovy vzniknuté zbytočným cestovaním.

Krajský súd v Bratislave rozhodol o odvolaní žalovaného výrobného podniku tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu proti tomuto žalovanému zamietol.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že rozsudkom súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola žaloba žalobcov proti žalovanému ľudovému spotrebnému družstvu zamietnutá, bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 239 ods. 1 O. z. občan má právo, aby mu obchodná organizácia predala podľa jeho výberu veci určené na predaj.

Z predaja vzniká organizácii povinnosť predanú vec kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť vec prevziať a zaplatiť organizácii jej cenu (§ 239 ods. 2 O. z.).

Veci, pri ktorých to vyžaduje ich povaha, ako aj veci, na predaj ktorých je organizácia určená, ale ktoré bežne nevedie, predávajú sa na objednávku. Objednanú vec je organizácia povinná obstaráť v dohodnutej lehote, a ak nie je lehota dohodnutá, v lehote primeranej okolnostiam. Ak sa tak nestane občan je oprávnený od zmluvy odstúpiť. Odstúpením kupujúceho od zmluvy nie je dotknuté jeho právo na náhradu škody (§ 240 O. z.).

Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 O. z. organizácia zodpovedá občanovi za škodu, ktorú mu spôsobila porušením právnej povinnosti.

Súd prvého stupňa nepostupoval v tejto veci dôsledne podľa uvedených ustanovení.

Medzi žalobcami a žalovaným ľudovým spotrebným družstvom došlo k zmluve o predaji stavebného materiálu. Touto zmluvou sa družstvo zaviazalo odovzdať žalobcom ako kupujúcim objednanú vec a žalobcovia mali povinnosť vec prevziať a zaplatiť jej cenu.

Obsahom vzťahu, ktorý vznikol medzi účastníkmi, sú práva a povinnosti účastníkov zmluvy. Organizácia, ktorá vec predáva, je povinná zmluvu o predaji riadne splniť. Musí odovzdať vec, ktorá má požadovanú akosť, množstvo, mieru alebo váhu a je bez väd. Ďalej musí zmluvu o predaji veci splniť včas. Musí teda predanú vec odovzdať kupujúcemu v dohodnutej lehote a ak lehota nebola dohodnutá, prvý deň po tom, kedy bola o splnenie požiadaná (§ 78 O. z.).

Bolo teda povinnosťou žalovaného ľudového spotrebného družstva ako obchodnej organizácie splniť svoju povinnosť obstaráť objednaný materiál v ten deň, ktorý oznámilo žalobcom ako deň prevzatia objednaného materiálu. Žalované družstvo však túto povinnosť nesplnilo. Keďže došlo k porušeniu povinnosti vyplývajúcej z predaja v obchode, vznikla žalovanému družstvu zodpovednosť za náhradu škody. Žalobcovia dokladajú, že im vznikla škoda vo výške nákladov vynaložených za pripravenú prepravu objednaného, ale potom nedodaného materiálu. Zbavenie sa zodpovednosti obchodnej organizácie v zmysle ustanovenia § 421 ods. 3 O. z. nebolo preukázané.

Názor súdu prvého stupňa, že za škodu zodpovedá žalovaný výrobný podnik, keďže iba na jeho požiadanie predajňa spotrebného družstva vyzvala žalobcov k dostaveniu sa pre materiál, neobstojí. Právny vzťah medzi obidvoma žalovanými organizáciami nie je predmetom tohto konania, ale ide tu o vzťah medzi žalobcami a žalovaným spotrebným družstvom na základe nesplnenej povinnosti zo zmluvy o predaji v obchode, ktorú uzavreli žalobcovia so žalovaným spotrebným družstvom.

Súd prvého stupňa porušil preto svojím rozhodnutím zákon v ustanoveniach § 1 a § 153 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanovením § 239 a nasl. O. z.